

Presidentinvaalin 2024 toisen vaalin ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen

KL 09.02.2024 § 16
517/00.00.00/2023

Valmistelija

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Elina Amnell-Holzhäuser

Presidentinvaalin 2024 toisen vaalin ennakkoäänestysaika on ollut 31.1.–6.2.2024.

Vaalilain 63. §:n 1. mom. mukaan kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta.

2. mom. mukaan äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos: 1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin, 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä, 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt, taikka 4) kotiaänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54. §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

3. mom. mukaan äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen.

4. mom. mukaan, jos lähetekirje, jossa ei ole lähetekirjeen kuittausmerkintää, ja siihen liitetty vaalikuori voidaan hyväksyä, äänioikeusrekisteriin merkitään, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on käyttänyt äänioikeuttaan. Jos hyväksyminen tapahtuu myöhemmin kuin 4. päivänä ennen vaalipäivää kello 19, merkintä lähetekirjeessä mainitun henkilön äänestämisestä tehdään oikeusministeriön määräämällä tavalla lisäksi vaaliluettelon. Jos kunnan keskusvaalilautakunnalle on 71. §:n 3. momentin mukaisesti erityisestä syystä toimitettu äänioikeusrekisteristä heti sen tultua lainvoimaiseksi tulostetut vaaliluettelot, merkintä tehdään ainoastaan vaaliluettelon.

5. mom. mukaan sen jälkeen, kun ennakkoäänestysasiakirjat on tarkastettu, kunnan keskusvaalilautakunnan on lajiteltava hyväksytyt vaalikuoret äänestysalueittain sekä laskettava vaalikuorten lukumäärä äänestysalueittain ja merkittävät lukumäärät pöytäkirjaan. Hyväksytyt vaalikuoret on äänestysalueittain lajiteltuina ja lähetekirjeistä erotettuina säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa.

Vaalilain 66. g §:n 1. mom. mukaan kunnan keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan noudattaen, mitä 63. §:ssä säädetään.

2. mom. mukaan kirjeäänestys on 63. §:n 1.–3. momentissa tarkoitettujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos: 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta, 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että

avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin, 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66. d §:n 5. momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset.

3. mom. mukaan kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput 50. §:n 1. momentissa tarkoitettuihin vaalikuoriin. Leimaaminen ja uudelleen kuoritus on tehtävä muissa kuin aluevaaleissa ja kuntavaaleissa ennen kuin vaalikuoret toimitetaan 64. §:n mukaisesti vaalipiirilautakunnalle sekä aluevaaleissa ja kuntavaaleissa viimeistään vaalipäivää edeltävänä lauantaina ennen kello 15:tä.

Vaalilain 64. §:n mukaan eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa kunnan keskusvaalilautakunnan on suljettava vaalikuoret kestävään päällykseen äänestysalueittain lajiteltuina. Lähetykseen liitetään tiedot vaalikuorten lukumäärästä kussakin ryhmässä, johon ne on lajiteltu. Lähetys sinetöidään, ja sen päällykseen merkitään vaalipiirilautakunnan osoite ja lähettäjä. Lähetys toimitetaan kiireellisesti vaalipiirilautakunnalle sen määräämällä tavalla. Jos kunnan keskusvaalilautakunta 82. §:n mukaisesti määrää, että jonkin äänestysalueen ennakoäänät lasketaan yhdessä saman äänestysalueen vaalipäivän äänien kanssa, sen on viipymättä ilmoitettava tästä vaalipiirilautakunnalle. Tällöin kyseisen äänestysalueen vaalikuoria ei toimiteta vaalipiirilautakunnalle.

Keskusvaalilautakunnan sihteeri on keskusvaalilautakunnan 28.11.2023, § 28, päättämällä tavalla suorittanut ennakoäänestysasiakirjojen tarkastamisen teknisesti toimistotyönä keskusvaalilautakunnan ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti yhdessä vaaliavustajien kanssa. Lähete kuoret on avattu ja tarkistettu sekä tarkistettu, että vaalikuoret on suljettu.

Liite nro 1:
Tuloste äänioikeusjärjestelmästä (jaetaan kokouksessa)

Ehdotus

Keskusvaalilautakunta toteaa määrääjassa saapuneiden ennakoäänestysasiakirjoja sisältävien lähete kuorten määrän.

Lautakunta toteaa tarvittaessa hylättävien lähete kirjeiden määrän sekä perustelee syyn niiden hylkäämiselle. Mikäli hylättäviä lähete kuoria on, liitetään ne ennakoäänestysasiakirjoineen keskusvaalilautakunnan pöytäkirjaan.

Keskusvaalilautakunta avaa yksittäin hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimaa äänestyslipun vaalisalaisuus säilyttäen ja sulkee leimatun lipun ruskeaan vaalikuoreen. Näin syntyneet ruskeat ennakoäänestyksen vaalikuoret keskusvaalilautakunta lajittelee asianomaisen äänestysalueen kohdalle hyväksytyjen ennakoäänestyksen vaalikuorten joukkoon.

Keskusvaalilautakunta pakatoi vaalikuoret valmiiksi kuljetettaviksi Uudenmaan vaalipiirilautakunnalle äänten laskentaa varten.

Käsittely

Jaettiin tulosteet äänioikeustietojärjestelmästä (Äänestysalueille tulevat äänät päivittäin Presidentinvaali 2024, 2. vaali (liite 1) ja Kuntaan tulevat ennakoäänät – Presidentinvaali 2024, 2. vaali (liite 2).

Keskusvaalilautakunta suoritti presidentinvaalin 2024 toisen vaalin ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen.

Keskusvaalilautakunta avasi yksittäin hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimasi kunkin äänestyslipun vaalisalaisuus säilyttäen ja sulki kunkin leimatun äänestyslipun ruskeaan vaalikuoreen. Näin syntyneet ruskeat ennakkoäänestyksen vaalikuoret keskusvaalilautakunta lajitteli asianomaisen äänestysalueen kohdalle hyväksytyjen ennakkoäänestyksen vaalikuorten joukkoon.

Keskusvaalilautakunta pakatoi vaalikuoret äänestysalueittain valmiiksi kuljettaviksi Uudenmaan vaalipiirilautakunnalle äänten laskentaa varten. Pakkaukset suljettiin ja sinetöitiin sinettinauhalla. Pieneksi äänestysalueeksi vahvistetun äänestysalueen 010 Sarvisalo vaalikuoria ei pakattu kuljettavaksi Uudenmaan vaalipiirilautakunnalle, vaan ne pakattiin ja sinetöitiin sinettinauhalla toimitettavaksi keskusvaalilautakunnan päätöksen 28.11.2023, § 30 mukaisesti, vaalipäivänä Sarvisalon vaalilautakunnalle kyseisen äänestysalueen ennakkoäänenten ja vaalipäivän äänten laskemiseksi yhdessä.

Puheenjohtajan ehdotus oli seuraava:

1. Ennakkoäänestyksiä jätetään huomiotta seitsemän (7) kappaletta seuraavasti:
  - 1) ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin: 0 kpl
  - 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä: 0 kpl
  - 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt: 4 kpl:
    - Vaalitoimitsijan allekirjoitus puuttuu lähetekirjeestä: 3 kpl.
    - Äänestäjän allekirjoitus puuttuu lähetekirjeestä: 1 kpl.
  - 4) kotiaäänestyksen lähetekirjeestä puuttuu 54. §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus: 0 kpl
  - 5) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida varmasti vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta: 1 kpl (kirjekuoreessa ei ollut postimerkkiä eikä mitään postileimoja ja siten on todennäköistä, ettei kuorta ole postitettu ulkomailta)
  - 6) kirjeäänestyksen vaalikuori on avonainen ja voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu muusta kuin vaalikuoren teknisestä toimimattomuudesta, tai muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin: 0 kpl
  - 7) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat 66. d §:n 5 momentissa tarkoitettujen kirjeäänestyksen todistajien allekirjoitukset: 1 kpl (lähetekirjeessä vain yhden todistajan allekirjoitus).

Lisäksi todettiin, että yksi ennakkoäänestys (laitosäänestys 5.2.2024) jätetään huomiotta, koska äänestäjä oli jo äänestänyt ennakkoon (kotiäänestys 1.2.2024). Rikoslain 14. luvun 3. §:n mukaan äänestäminen useamman kuin yhden kerran on kiellettyä. Huomioon ottaen olosuhteet ja äänestäjän ikä ei keskusvaalilautakunnalla ole syytä epäillä tahallisuutta tai tuottamusta tapahtumassa. Siitä syystä keskusvaalilautakunta päättää, ettei mainitusta äänestämisestä tehdä ilmoitusta esitutkintaviranomaiselle.

Huomiotta jätettävät lähetekuoret sisältöineen liitetään pöytäkirjaan.

2. Keskusvaalilautakunta toteaa ja merkitsee pöytäkirjaan, että ennakkoon äänestäneitä oli vaalikuorten mukaan laskettuna yhteensä 4 727 henkilöä (VAT:ssa 4 723; ei VAT:ssa 4 manuaalisesti vastaanotettua äänestystä huomiotta jättämisen vuoksi) sekä toteaa liitteestä ilmenevät hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät äänestysalueittain (liite 3) ja äänioikeusrekisteriin ennakolta äänestäneiksi merkittyjen lukumäärät äänestysalueittain (liite nro 1).

Päätös

Päätös muutetun ehdotuksen mukainen.